

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Szak/11/2021
Identifikačné číslo spisu:	7021200186
Dátum vydania rozhodnutia:	13.07.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:7021200186.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): Q. A., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Afganská islamská republika, bez dokladov totožnosti, právne zastúpený: JUDr. Radoslav Soták, advokátska kancelária, so sídlom Námestie slobody 7, 071 01 Michalovce, proti žalovanému: Mobilná jednotka Policajného zboru Prešov, so sídlom Ľubochňianska 2, Ľubotice, o správnej žalobe vo veciach zaistenia, o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sa/8/2021-48 zo dňa 9. apríla 2021 v časti výroku o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Sťažovateľovi právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Uznesením uvedeným v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnuté uznesenie“) krajský súd podľa § 99 písm. a) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) zastavil konanie v dôsledku späťvzatia žaloby späť a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Výrok o trovách konania oprel súd o ustanovenie podľa § 170 písm. b) S.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené.

3. Proti napadnutému uzneseniu v časti o výroku o náhrade trov konania podal sťažovateľ včas (vychádzajúc z podpornej aplikácie ust. § 362 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov /ďalej aj ako „C.s.p.“/ a čl. 4 C.s.p. v spojení s § 5 ods. 1 S.s.p. považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť za včas podanú, nakoľko sťažovateľ sa spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na jej podanie) kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal, že o otázke náhrady o trov konania súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň nesprávnym procesným

postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Najmä uviedol, že k prehodnoteniu alternatív zaistenia došlo až po podaní správnej žaloby, pričom primárnym cieľom jej podania bolo prepustenie sťažovateľa zo zaistenia, čo sa aj stalo. Je názoru, že postupom žalovaného došlo k naplneniu petitu správnej žaloby a teda žalovaný zavinil postup sťažovateľa pri podaní žaloby a tak má byť zaviazaný na náhradu trov konania. Následne v podanej kasačnej sťažnosti s poukazom na príslušné ustanovenia nariadenia č. 604/2013 argumentoval tým, že sťažovateľ bol držaný v zaistení po uplynutí maximálnej lehoty zaistenia. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 14.06.2021 uviedol, že sa so závermi krajského súdu v napadnutom uznesení stotožňuje a navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „Najvyšší súd“) konajúci ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ S.s.p. a 438 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu, v súlade s § 455 S.s.p. bez pojednávania a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je nedôvodná.

Podľa § 171 ods. 1 S.s.p. ak účastník konania procesne zavinil odmietnutie žaloby alebo zastavenie konania, správny súd prizná trovy konania ostatným účastníkom konania.

6. Kasačný súd predovšetkým dáva do pozornosti, že zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinný platiť ten z účastníkov konania, ktorý zavinil, že vznikli. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím správneho súdu tomu, kto ich zavinil. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na výsledok správneho súdneho konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania a dôsledkom je vznik trov druhého účastníka konania. Zavinenie môže existovať na strane žalobcu aj na strane žalovaného. Platí, že ustanovenie § 171 ods. 1 S.s.p. je špeciálnym ustanovením k § 170 písm. b/ S.s.p. a predstavuje výnimku zo všeobecnej záujmovej zásady. Výnimka z tejto všeobecnej zásady sa tak do ustanovenia § 171 ods. 1 S.s.p. premietla ako pravidlo. Pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania v spojení s ustanovením § 171 ods. 1 S.s.p. je správny súd povinný skúmať, či niektorý z účastníkov konania zavinil, že konanie sa muselo zastaviť (Správny súdny poriadok, Veľké Komentáre, Baricová, Fečík, Števček, Ficová a kol., C. H. Beck, 2018).

7. Z uvedeného vyplýva, že ak súd zastavuje konanie, musí sa zaoberať pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázkou, či niektorý z účastníkov zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale procesného práva, predmetnú otázku je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, a teda z hľadiska vzťahu výsledku správania žalovaného k požiadavkám žalobcu.

8. Správnu žalobou podľa § 221 ods. 1 S.s.p., podanou dňa 30.03.2021 sa sťažovateľ domáhal zrušenia rozhodnutia o jeho zaistení pre vytýkané pochybenia a následne nariadenia jeho prepustenia zo zaistenia.

Podľa § 221 ods. 1 S.s.p. žalobca sa môže správnu žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

9. Účelom správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. je teda preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vo veciach zaistenia a dosiahnutie následného prepustenia zadržaného sťažovateľa. Správny súd konajúci o správnej žalobe podľa § 221 ods. 1 S.s.p. môže podľa povahy veci rozhodnúť štyrmi spôsobmi. Prvým je zrušenie preskúmaného rozhodnutia a nariadenie bezodkladného prepustenia sťažovateľa zo zaistenia. Druhým spôsobom rozhodnutia je priame nahradenie preskúmaného rozhodnutia rozhodnutím správneho súdu o uložení miernejšieho donucovacieho opatrenia. Tretím spôsobom je

zrušenie preskúmaného rozhodnutia a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie bez nariadenia bezodkladného prepustenia. Štvrtým spôsobom je určenie nezákonnosti preskúmaného rozhodnutia, ak sťažovateľ bol po vykonanom zaistení ale ešte pred rozhodnutím správneho súdu zo zaistenia prepustený.

10. Právny zástupca sťažovateľa na pojednávaní dňa 09.04.2021 z dôvodu, že sťažovateľ bol v daný deň prepustený zo zaistenia po podaní žaloby a teda dôvod súdneho konania odpadol vzal žalobu späť a konanie žiadal zastaviť. Zároveň požiadal o priznanie náhrady trov konania, s poukazom na procesné zavinenie na strane žalovaného.

11. Na vyššie uvedenom pojednávaní zástupkyňa žalovaného uviedla, že dňa 13.04.2021 mal byť sťažovateľ odovzdaný do Rumunska, avšak dňa 07.04.2021 bol žalovanému oznámený posun termínu odovzdania na koniec mesiaca máj, z ktorého dôvodu bol sťažovateľ umiestnený do Pobytového tábora Rohovce.

12. Podľa názoru kasačného súdu argumentácia sťažovateľa neobstoí pretože predpoklady pre aplikáciu ust. § 171 S.s.p. nenastali. Predovšetkým je potrebné pripomenúť, že podanou žalobou (ktorú neskôr zobral späť) sa sťažovateľ domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia pre tvrdenú nezákonnosť a po preukázaní dôvodnosti takéhoto záveru nariadenia prepustenia sťažovateľa zo zaistenia. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na vyššie zmienené štyri zákonom upravené (§ 230 S.s.p.) varianty postupu správneho súdu pri rozhodovaní o žalobe podľa § 221 S.s.p., ktorý v zmysle § 206 ods. 3 S.s.p. posudzuje správnu žalobu neformálne a nie je viazaný žalobnými bodmi z čoho možno usudzovať, že zákonodarcu kladie dôraz na preskúmanie rozhodnutí vo veciach zaistenia a len ich zrušenie z dôvodu zistenej nezákonnosti (resp. nahradenie vlastným rozhodnutím súdu o uložení miernejšieho donucovacieho opatrenia) je predpokladom súdom nariadeného prepustenia zo zaistenia s tým, že určenia, že takéto rozhodnutie je nezákonné sa možno domáhať aj po prepustení zo zaistenia (písm. d/ § 221 S.s.p.). Rozhodnutie o zaistení sťažovateľa však žalovaným ani súdom zrušené nebolo.

13. Aj keď možno predpokladať, že primárnym cieľom sťažovateľa v tomto konaní bolo dosiahnutie jeho prepustenia, podanou správnu žalobou podľa § 221 ods. 1 S.s.p. sa domáhal zrušenia rozhodnutia o zaistení a následného prepustenia zo zaistenia. Preto nemožno súhlasiť s tvrdením právneho zástupcu sťažovateľa, že prepustením sťažovateľa zo zaistenia odpadol dôvod konania, ktorého súčasťou však bolo v zmysle žaloby aj nárok na zrušenie napadnutého rozhodnutia o zaistení, ktoré ani v rámci postupu žalovaného pri prepustení sťažovateľa nebolo žalovaným zrušené. Za daných okolností preto nemožno hovoriť o dosiahnutí účelu žaloby a teda procesnom úspechu sťažovateľa. V nadväznosti na to poukazuje kasačný súd na rozhodovaciu prax kasačného súdu (rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Szak/15/2017; 1Szak/17/2017; 1Szak/18/2017; 1Szak/20/2017) v zmysle ktorej „Prepustením zo zaistenia sa v prípade správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. síce vyčerpal predmet žaloby v časti dožadujúcej sa prepustenia, ale nie v časti dožadujúcej sa preskúmania rozhodnutia z hľadiska jeho zákonnosti a jeho zrušenia.“

14. Pokiaľ ide o tú časť argumentácie sťažovateľa, v ktorej poukazoval na dôvody nezákonnosti preskúmaného rozhodnutia, kasačnému súdu neprináleží v tomto štádiu konania hodnotiť, či bol sťažovateľ zaistený v súlade so zákonom č. 404/2011 Z.z. a nariadením č. 604/2013.

15. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd neporušil zákon, keď o trovách konania rozhodol podľa § 170 písm. b) S.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie bolo zastavené. Kasačná sťažnosť teda nie je dôvodná a preto ju kasačný súd v súlade s ust. § 461 S.s.p zamietol.

Podľa § 461 S.s.p. kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

16. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ktorý bol v konaní neúspešný právo na náhradu trov konania pred kasačným súdom nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 438 v spojení s § 439 S.s.p.).